

XXI. évfolyam
5. szám
LUNGO DROM
ROMALAP
2013. május
Ára: 300 Ft

**Sport-
integrációval
a sikeres
jövőért**

HOSSZÚ ÚT

LD

„LUNGO DROM”

Anyák napja

*„Úgy repültem, mint a madár!
Pedig szárnyam sincsen.
Virágot is hoztam Neked!
Pedig kertem sincsen.
A szeretet az én szárnyam
Szívem az én kertem.
Anyák napján köszöntelek,
Édesanyám, lelkem!”*

Magyarországon minden évben május első vasárnapján az édesanyákat köszöntjük, az anyaságot ünnepeljük. Anyák napján a világ szinte minden táján különböző napokon megemlékeznek az édesanyákról.

Ezen a napon az emberek megpróbálják megköszönni édesanyjuknak, nagymamájuknak önzetlenségüket, és az értük hozott temérdek áldozatot. Az óvodás gyermekektől a felnőttekig, vallási hovatartozástól függetlenül mindenki számára fontos ünnep ez.

Az édesanyák megünneplésének hagyománya és az ünnep története egészen az ókori Görögorszáig nyúlik vissza. Ekkor **tavaszi ünnepségeket** tartottak Rhea istennőnek (az istenek anyjának), s ezen a napon az istenanyának szóló

tiszteletadás mellett az édesanyákat is köszöntötték. A rómaiak szintén tartottak hasonló ünnepet, amikor is Cybeleről az istenanyáról emlékeztek meg, minden év március idusán. A történelem folyamán a későbbiekben is voltak ilyen alkalmak és ünnepek melyeken az édesanyák előtt tisztelegtek.

Angliában már a 17. század óta hagyománya van az anyák napja megünneplésének. Az ünnep ekkor vallásos, keresztény tartalmat is kapott, hiszen a húsvétot követő negyedik vasárnap tartották az édesanyák ünnepét, anyák vasárnapján. Angliában ekkor a családjuktól messze élő és dolgozó emberek szabadnapot kaptak, hogy meglátogathassák édesanyjukat és vele tölthessék ezt a napot. Tiszteletük és szeretetük jeléül elkészítették az anyák süteményét, melyet édesanyjuknak nyújtottak át ajándékként. A családok az anyáknak való tiszteletadás alkalmából közösen elmentek

ROMA LAP
Megjelenik
havonta.

Megjelenik havonta az Országos Roma Önkormányzat támogatásával. Kiadja: az „Oktatási és Továbbképzési Központ” Alapítvány 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – Telefon: 06-56/420-110 – Fax: 06-56/514-331 – Levelezési cím: 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – e-mail: oktatasialapitvany@gmail.com – Internetcím: www.ldromalap.hu
A lapot szerkeszti a szerkesztőbizottság. – Tervezőszerkesztő: Gudmon András

Felelős kiadó: Farkas Flórián
Címlapon: Fotó: LD

Nyomdai munkák: KARCAGI NYOMDA KFT.

Felelős vezetők: Márkusné Tankó Orsolya és Nagyné Tankó Tímea ügyvezető igazgatók

ISSN 1216-982X

egy **istentiszteletre**, valamint **családi összejöveteleket** is szerveztek.

Az Amerikai Egyesült Államokban először 1872-ben Bostonban ünnepelték meg *Julia Ward Howe* segítségével az anyák napját. Az első kezdeményezések, hogy az ünnep nemzetközileg elismert legyen a philadelphiai *Anna M. Jarvis* nevéhez fűződnek. Jarvis 1907-ben próbálta meg először május második vasárnapját, az anyák napját nemzeti ünnepé nyilvánítani. Idejét és energiáját nem sajnálva rengeteg erőfeszítést tett, hogy ezt az ünnepet államában, valamint az egész országban ismertté tegye. 1914-ben végül erőfeszítései elérték célját, *Woodrow Wilson* amerikai elnök hivatalos ünnepé nyilvánította az anyák napját.

Az ünnep nemsokára a kereskedők (üdvözlőlapgyártók, virágkereskedők) körében is nagy népszerűsége lett szert, ezért propagálni kezdték az Amerikában már elterjedt ünnepet az Európai kontinensen is. Ennek hatására az anyák napja Európa szerte elterjedt ünnepé vált. Jarvis ezt követően élete végéig küzdött az ünnep elüzlésedése ellen.

Magyarországon az első anyák napját 1925-ben a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt kezdeményezésére tartották meg, összekapcsolva mindezt a **Mária-tisztelet hagyományai**-val. Egy 1928-as miniszteri rendelet pedig már a hivatalos iskolai ünnepek közé emelte az Anyák napját.

Napjainkban a világ különböző pontjain egyaránt megemlékeznek az anyák napjáról, igaz eltérő napokon teszik ezt. Az ünnepet sok helyen májusban tartják, méghozzá annak második vasárnapján:

Anyák napjának ünnep napja a világ különböző országaiban dátum szerint:

- február második vasárnapja: Norvégia
- március 8.: Afganisztán, Bulgária
- március 21., a tavasz első napja: az arab világ legtöbb országa (például Egyesült Arab Emírségek, Egyiptom, Irak, Kuvait, Libanon, Szaúd-Arábia)
- május első vasárnapja: Dél-afrikai Köztársaság, Litvánia, Magyarország, Portugália, Románia, Spanyolország, Szerbia
- május második vasárnapja: Amerikai Egyesült Államok, Ausztria, Ausztrália, Belgium, Brazília, Chile, Ciprus, Csehország, Dánia, Észtország, Finnország, Görögország, Hollandia, Japán, Kanada, Németország, Olaszország, Peru, Svájc, Szlovákia, Tajvan, Törökország
- május 10.: Latin-Amerika legtöbb országa (például Guatemala és Mexikó), Hongkong, India, Malajzia, Pakisztán, Szingapúr
- május 26.: Lengyelország
- május utolsó vasárnapja: Franciaország, Marokkó, Svédország
- június második vasárnapja: Luxemburg
- augusztus 15.: Costa Rica
- október harmadik vasárnapja: Argentína
- december 8.: Panama

Más ünnephez kapcsolódóan:

- Egyesült Királyság (Anglia): nagybőjt negyedik napjára esik az itteni anyák napja (Mother's Day), amely a Mothering Sunday nevű vallásos ünnepből alakult ki. (eredetileg más ünnephez kapcsolódik)

- India: a május 10-i nyugati hatásra átvett anyák napja mellett Durga Puja (októberi tíznapos ősi hindu anyák ünnepe) nevű ünnepüket is megtartják.
- Thaiföld: augusztus 12. (Sirikit királynő születésnapja)

Áldd meg Isten

*Ki az, aki ápol
Születésem óta,
Testemet, lelkemet
A bajtól is óvja?
Ki tanított engem
Isten szent nevére,
S ha baj vagy bánat ér,
Ki ölel szívére?
Könnyes lesz a szemem,
Ha róla beszélek,
Az én édesanyám
Ez az áldott lélek.
És szívemnek nincs szebb
Kívánsága, vágya
Csak hogy őt az Isten
Ezerszer megáldja.*

Pázmány Péter: Szüleinkért

(részlet)

Mennynek és földnek Ura, ki azt parancsolád, hogy ha e világon nyomósok akarunk lenni, tiszteljük atyánkat és anyánkat, kiktől életünket vettük: kérlek, oltalmazd meg az én szerelmes szüleimet, minden testi-lelki nyavalyáktól. Fogadásod tartja, én Istenem, hogy meggyalázod, aki atyját, anyját nem tiszteli: aki pedig böcsüli, meghallgatod minden könyörgésében és hosszú életűvé térszed e földön maradékát. Adj azért nekem csendes és szelid elmét, hogy szüleimet és gondviselőimet tiszteljem, engedelmesen szavokat fogadjam, meg ne háborítsam: vénségeket és fogyatkozott erejeket meg ne utáljam, mint amaz istentelen Kám; hanem reám való gondviselésekért és fáradságokért holtig úgy szolgáljak nekik, mint uraimnak, tudván, hogy elégségesen meg nem hálálhattam az ő sok fáradságokat és velem való bajlódásokat.

NEMZETKÖZI ROMA FILMES NAPOK BERLINBEN

❖ A Balassi Intézet berlini Collegium Hungaricum május 31. és június 22. között roma filmes napokat rendez a Német Történelmi Múzeum filmes archívumával (Zeughaus Kino Berlin) együttműködésben. A rendezvényen egy 15 részből álló roma tematikájú retrospektív filmösszeállítást mutatnak be.

A rendezvényen egy 15 részből álló roma tematikájú retrospektív filmösszeállítást mutatnak be. Ezzel párhuzamosan Roma Audiovizuális Napok

elnevezéssel nemzetközi roma filmesek munkáival ismerkedhet a berlini közönség. [...] A rendezvénysorozat többnapos filmes workshop egészíti ki, amelynek célja a résztvevő és itt bemutatkozó roma filmesek szakmai projektjeinek meghívott nemzetközi szakemberek közreműködésével való kidolgozása, továbbfejlesztése.

lamint a Politikai Képzés Szövetségi Központja (Bundeszentrale für Politische Bildung) támogatásában jön létre.

A Cineromani nemzetközi filmes napok az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Német Szövetségi Köztársaság Kulturális Alapja, va-

lamint a Politikai Képzés Szövetségi Központja (Bundeszentrale für Politische Bildung) támogatásában jön létre.

(2013.05.23. – Magyar Hírlap)

ORBÁN: A KORMÁNY LEHETŐSÉGGÉNT TEKINT A ROMÁKRA

❖ Még ebben a ciklusban félmillió mélyszegénységben élő ember helyzetének láthatóan javulnia kell, ha Magyarország teljesíteni akarja az európai roma stratégia keretében vállalt kötelezettségét. Ezt **Orbán Viktor** mondta a Cigányügyi Egyeztető Tanács alakuló ülésén. A miniszterelnök lehetőségként tekint a cigányságra, azt mondta: a cél, hogy minél több roma fiatal szerezzon érettségit, illetve szakmát.

Minisztériumának tükörtermében fogadta az emberierőforrás-miniszter a Cigányügyi Egyeztető Tanács ülésére érkező kormányfőt. A megbeszélésen a nemzetgazdasági miniszter, a belügyminiszter, a miniszterelnökséget vezető

államtitkár, valamint az Országos Roma Önkormányzat elnöke is részt vett. A január vége óta működő szakmai tanács negyedévenként egyeztet a felzárkóztatási programokról és a legfontosabb feladatokról.

– A mai összeövetel célja, hogy újabb lépést tegyünk azon az úton, amelyet röviden úgy összegezhetek, hogy a közös célunk és programunk, hogy a magyarországi cigányok megtalálják a helyüket a magyar jövőben – fogalmazott Orbán Viktor. A miniszterelnök azt mondta: míg más pártok problémát látnak a magyarországi cigányságban, a kormány lehetőségként tekint a romákra. „Ez a közösség egy rejtett erőforrás, egy rejtett tartalék a magyar gazdaság számára – mondta a kormányfő. – Ebből fakadóan számunkra nemcsak diszkriminációs és emberi jogi kérdés, hogy hazánkban ilyen életkörülmények között élnek a roma emberek, hanem gazdasági és szociális kihívás is” – tette hozzá a miniszterelnök.

Orbán Viktor szerint ezért fontos, hogy ne csak munkát, de képzési lehetőséget is biztosítsanak számukra. A kormány célja, hogy minden roma elvégezze az általános iskolát, egyre többen járjanak közülük gimnáziumba és szerezzenek érettségit, vagy megtalálják számításait a szakképzési rendszerben. A miniszterelnök szerint még ebben a kormányzati ciklusban el kell érni, hogy félmillió szegénységben élő ember helyzete látható módon javuljon. Ezt az európai roma stratégiában vállalta Magyarország. [...]

(2013.05.07. – Hír TV)

MEGRENDEZTÉK A IV. NEMZETKÖZI CIGÁNY FILMFESTIVÁLT

♣️ Negyven filmmel, kerekasztal-beszélgetésekkel és koncertekkel várták a szervezők a négynapos IV. Nemzetközi Cigány Filmfesztivál közönségét az Örökmozgó Filmműzeumban.

„Mindenki számára fontos, hogy a kisebbségek hogyan szólalnak meg, hogyan szólnak róluk mások, illetve ennek milyen eredményei vannak” – mondta **Sopsits Árpád** filmrendező, a fesztivál fővédnöke az MTI-nek. Hozzáfűzte, hogy mindig érdekes a találkozás a kisebbségek jeles alkotóival. A filmekben és a kerekasztal-beszélgetéseken olyan lehetőségek fogalmazódhatnak meg, amelyek segíthetnek a mai problémák megoldásában. A rendező kiemelte, hogy több, az utóbbi időben készült magyar film és dokumentumfilm is szerepel a műsorban. Ugyanakkor megjegyezte, hogy a fesztivál programjában sok olyan – számára is meglepetést je-

lentő – produkció is van, amelyekről korábban nem hallott. A fesztivál szervezői idén is a „hogy megértsük egymást” mottót választották. Célul pedig azt tűzték ki, hogy a műsorra tűzött rövidfilmekkel, játék- és dokumentumfilmekkel a magyar és az európai cigánykultúra bemutatása mellett reális képet adjanak a hazai cigányság helyzetéről. [...] Az érdeklődőket **Oláh Zoltán** kiállításával és koncerttel is várták, amelynek fellépői között volt a Romano Glaszo együttes és a Madách Musical Tánciskola is.

A vasárnap véget érő programban számos dokumentumfilm és rövidfilm mellett nagy sikerű bollywoodi játékfilmet és olyan fesztiváldíjas munkákat is láthat a közönség, mint **Fliegauf Bence** Csak a szél című filmje és **Radu Mihaileanu** román rendező Életvonat című alkotása.

(2013.05.16. – MTI)

FŐDÍJJAL JUTALMAZTAK EGY MAGYAR SZOCIÁLIS PROGRAMOT BÉCSBEN

♣️ Az Igazgyöngy Alapítvány toldi biobrikett programja kapta a fődíjat egy bécsi magánalapítvány szociális innovációt támogató pályázatán – jelentették be Bécsben.

Az Unruhe Magánalapítvány SozialMarie pályázata olyan szociális programokat támogat, amelyeknek újtóerejét és kreativitását a gyakorlat is visszaigazolta. A díjátadón 15 díj talált gazdára, összesen 42 ezer euró értékben. A zsűri 308 pályázó közül választotta ki a nyerteseket. Az első díjjal elismert, Biobrikett az energiaszegénység ellen elnevezésű program keretében helyi lakosok közösségi munkában, helyben rendelkezésre álló száraz növényi hulladékokból biobrikettet állítanak elő a nagy munkanélküliséggel és mélyszegénységgel küzdő Hajdú-Bihar megyei Toldon. Ezzel nagyrészt kézi úton előállítható, környezetkímélő tüzelőanyagot termelnek a településen, ahol más tüzelőanyag nehezen hozzáférhető vagy nehezen megfizethető a helyiek számára. A program egyúttal foglalkoztatást is nyújt a benne részt vevőknek.

Feldmár Nóra, a projekt ötletgazdája a díjátadón elmondta, hogy már tervezik a program folytatását is: a település házainak szigetelésére keresnek ökológiailag fenntartható megoldást, illetve nagyobb hatékonyságú

kályhák építéséhez nyújtanának segítséget a falu lakosainak, hogy jobban hasznosuljon a helyben előállított tüzelőanyag.

A **Wanda Moser-Heindl** és **Fritz Moser** házaspár alapította SozialMarie díjra már működő, a gyakorlatban bevált és még folytatódó, fenntartható, újtó jellegű szociális projektekkel lehet pályázni.

(2013.05.01. – MTI)

A hónap hírei • A hónap hírei

Sportintegrációval a sikeres jövőért

2013. május 3-án, Szolnokon bemutatták az Országos Roma Önkormányzat ez év januárjában indult Megyei Ökölvívó Akadémia mintaprogramját. A Dr. Hegedűs T. András Szakiskola adott otthont a rendezvénynek, ahol az év eleje óta folynak a képzések. A sport a kormány programjában ki-

emelt helyet foglal el, hiszen a társadalmi integrációban, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásában jelentős eszközként szerepel. Magyarország Kormánya és az Országos Roma Önkormányzat közötti keretmegállapodásban a felek elkötelezik magukat a roma fiatalok sportprogramjának

beszédében kiemelte: a hátrányos helyzetű gyermekek azok, akiknek igazán szükségük van arra, hogy olyan tudással vétezzék fel őket, melyekkel az élet nehézségein túljuthatnak. Hangsúlyozta, az állam célja az, hogy egy egészséges társadalmat építsenek fel testileg és lelkileg egyaránt, akik

elindítása mellett, melynek keretében mintegy 30 000 roma fiatalot kívánnak bevonni a közösség- és személyiségformáló sporttevékenységekbe. Szolnokon e program részeként ökölvívó osztály indult.

Szalay Ferenc Szolnok Megyei Jogú Város polgármestere a rendezvényen köszöntőjében kifejtette, az iskola tanulói egy olyan sportágot választottak, mely a küzdésről szól, annak legmagasabb szintjén. Kiemelte, hogy az ökölvívás óriási alázatot kíván meg, és komoly munkavégzést is kíván.

Az ünnepi rendezvényen részt vett Dr. Simicskó István, az Emberi Erőforrás Minisztériumának sportért és egészségügyért felelős államtitkára, aki

egészséges értékrenddel és szemléletmóddal rendelkeznek. Hangsúlyozta, egy olyan társadalomra van szükség, melyben annak tagjai odafigyelnek egymásra, s mely egészséges társadalom orvosolni tudja problémáit. Az államtitkár beszédében elmondta, a sport egy óriási lehetőség, egy varázseszköz mindenki számára, melynek segítségével megadatik a lehetőség, hogy az egyén felzárkózzon, és esélyt kap arra, hogy megismerje és egyben meg is mutassa önmagát a társadalomnak. Kiemelte, hogy a küzdősportok kifejezetten alkalmasak arra, hogy gyengeségeink mélyebb és szélesebb körű megismerése révén leküzdjük azokat, és ez által megerősíthetjük a jó

oldalunkat is. Hangsúlyozta, Magyarország Kormánya kiemelt sportágként támogatja az ökölvívást, mely megfelelő adottságokat ad művelőinek, illetve jelentős jellemformáló ereje van. Beszédében elmondta, olyan eredményeket értek el ennek a sportágnak a képviselői, melyek támogatásra predestinálják azt. Dr. Simicskó István beszédében kiemelte, bízik abban, hogy Szolnok adhat otthon az ökölvívás fellegvárának, hiszen rendkívül jó gyökerekkel és adottságokkal rendelkezik a város. Hangsúlyozta, az iskola kiváló bázist teremthet arra, hogy a társadalmi felzárkóztatást elősegítse a jövőben, és hogy a sport mellett olyan szakmát adjon a fiatalok kezébe, mellyel megállják a helyüket az életben.

A rendezvényen jelen volt *Langerne Victor Katalin*, az Emberi Erőforrás Minisztérium társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkára, aki a mintaprogram bemutatóján elmondta, hogy bár igaz, hogy a Nemzeti Felzárkózási Stratégiát felnőttek hozták létre, azonban főszereplői töb-

bek között azok a gyermekek, akik ezen a rendezvényen jelen voltak. A helyettes államtitkár asszony a felzárkózás ünnepének nevezte a rendezvényt, mint mondta, ez a nap óriási lehetőséget biztosít a gyerekek számára, esélyt arra, hogy kitörhessenek a szegénységből. Ehhez pedig szükséges az, amely egyetlen sportból sem hiányozhat: az akarat – az akarat arra, hogy többet érjünk el az életben.

Dr. Deutsch Tamás, a Magyar Testgyakorlók Körének elnöke beszédében kiemelte, fontos, hogy egy ország büszkévé és sikeressé váljon. Ez azonban csakis úgy lehetséges, ha az országot alkotó emberek, annak állampolgárai büszkének és sikeresnek érzik magukat külön-külön és együtt is. Hangsúlyozta, fontos, hogy a roma és nem roma emberek ezt együtt valósítsák meg, képesek legyenek arra, hogy tisztelettel együtt dolgozzanak. Beszédében kifejtette, sajnálatos módon a 2012-es londoni olimpián alig volt pár roma származású ember, aki képviselte volna Magyarországot. Hangsúlyozta, ezen szeretnének változtatni, többek között ennek a programnak a segítségével. Kiemelte, elengedhetetlen, hogy a roma származású gyermekek egyenlő eséllyel válhassanak sportágak sikeres képviselőivé. Azt kívánta, hogy mindenki együtt tudjon dolgozni azért, hogy a cigány gyerekek is magukra ölthessék a magyar válogatott mezét a következő olimpiai megmérettetéseken – mondta az elnök.

Dr. Csötönyi Sándor, a Magyar Ökölvívó Szövetség elnöke köszöntő beszédében büszkeséggel említette meg azokat a roma származású olimpiai bajnokokat, akik öregbítették országunk hírnevét. Kiemelte, a gyermekek most igen nagy lehetőséget kapnak a magyar államtól, egy lehetőséget,

mellyel csupán élniük kell tudni. Hangsúlyozta, fontos, hogy a cigány fiatalok ne csak romának érezzék magukat, hanem magyar állampolgárnak, sikeres magyar embernek is.

Farkas Flórián, az Országos Roma Önkormányzat elnöke beszédében kiemelte, a kezdeményezés Magyarország Kormányának támogatása nélkül nem jöhetett volna létre. Kifejtette, a magyarországi cigányságnak az élet minden területén ott kell lennie, szerepet kell vállalnia, nem cigány származása miatt, hanem azért, mert alkalmas a feladatra. Beszédében kifejtette: „a cigányság felzárkózása nemcsak a

cigányok ügye, hanem mindannyiunké, a sportkitörés pedig fontos elem lehet a romák felzárkózásában. Az integráció elkezdődött, és szeretném, ha a cigány sportolók dobogós helyeket érnének el a különböző megmérettetéseken, az érmet pedig együtt adhasuk át nekik” – mondta az elnök.

A rendezvényen *Kótai Mihály*, WBF világbajnok ökölvívó is részt vett, „Út a világbajnokságig” címmel tartott lelkesítő előadást a jelenlévő fiataloknak. Emlékeztetett arra, hogy ő is szegény roma családban nőtt fel Rakamazon, ahol édesapja segítségével,

családi házukban edzett a kezdetekben, azonban kellő kitartással egészen Las Vegasig jutott el a nemzetközi ökölvívó porondon. Hangsúlyozta, ezzel a kezdeményezéssel egy olyan lehetőséget kaphatnak a fiatalok, amivel igen tartalmas életet élhetnek és akár az egész világot bejárhatják.

A rendezvényen a köszöntőbeszédek és előadásokat követően az iskola tanulói tartottak bemutató edzést. A bemutató edzésen részt vett az iskola tanulói mellett Kótai Mihály WBF világbajnok, illetve a gyerekek edzői is. Bokszesztyűt húzott – ha csak az ünnepi alkalom kedvéért is – Dr. Simicskó István államtitkár és Farkas Flórián elnök is, kiemelendő az ügy fontosságát.

magyar sportolók lesznek, mint például Nagy Krisztián hétszeres korosztályos magyar bajnok, Bene Gergő bronzérmes magyar bajnok, valamint Kalderás Erika, a 2012. évi ifjúsági Európa-bajnokság győztese. A programban érintett fiatalokat a mentortanáraik nemcsak a sport területén segítik, hanem támogatást adnak mentális fejlődésükhöz, és az érettségre való felkészülésükhöz is. Az akadémiai rendszer előnye, hogy nem csupán a sportintegrációt segíti, hanem a fiatalok sikeres továbbtanulásához is hozzájárul. Ezzel

Fotók: LD

A bemutató edzést követően a Magyar Testgyakorlók Köre és az Országos Roma Önkormányzat együttműködési megállapodást írt alá.

A bokszosztályban 14 cigány származású és hátrányos helyzetben lévő boksizó fiatal sportkarrierjét támogatják. Oktatóik, edzőik olyan tehetséges

a fiatalok komplett és hosszú távú segítséget kapnak jövőjük pozitív irányba fordulásához és álmaik megvalósításához.

A Lungo Drom elnökségének állásfoglalása

A Lungo Drom elnöksége elemezte a május 12-ei Komló 6-os választókerületben lezajlott időközi választások eredményét. Eszerint *Hegedűs Norbert*, a Lungo Drom jelöltje mind a szervezet, mind Magyarország történetében egyedülálló győzelmet tudott elérni, amikor

59,64 százalékos eredménye majdnem duplája az MSZP-s *Radics Kálmán*énak, aki mindössze a szavazatok 32 százalékát tudta megszerezni. A Lungo Drom önállóan indult a körzetben, s a Fidesz csak támogatta a pártok közötti versenyben. A Lungo Drom ezzel a győzelemmel a roma-nem roma polgári erők összefogásának erejét igazolta, s azt, hogy a Fidesz-Lungo Drom szövetség olyan erős partneri viszonyra válhat a jövőben, amely nem csak a kisebbségi önkormányzatiság, hanem a magyarországi kormányzóképeség jelentős biztosítója lehet. Különösen annak fényében, hogy a komlói

sikert korántsem jobboldali fellegvárban érte el jelöltünk. A 2002-es és a 2006-os választást is nagy fölénnyel nyerte a szocialista jelölt, 2010-ben az MSZP viszont csak harmadik lett 16,21 százalékkal. Az MSZP elnökével és egész kampánystábjával is kevés volt ahhoz, hogy a Lungo Drom közgazdász jelöltjét legyőzze.

Komló 6-os választókerületének győztese a magyarországi integráció és polgári összefogás zászlóvivőjévé válhat nem csak idehaza, hanem szerte Európában és a világban. Leginkább azért, mert győzelmének üzenete az, hogy a hazai romatársadalomnak van felemelkedési lehetősége, ahogy jelentős társadalmi elismerés is állhat e felemelkedés mögött. A Lungo Drom elnöksége ezen eredmény alapján megerősítve érzi az általa vezetett „Új roma politika!” programját, amely szakpolitikaként nem a botránypolitizálással, hanem a programpolitizálással vívja ki a magyar társadalom elismerését és támogatását.

Szolnok, 2013. május 15.

A Lungo Drom Elnökségének nevében
Farkas Flórián elnök

~~~~~

Nagyobb kerettel és hamarabb írták ki a Szociális Földprogram pályázatot

Idén a Szociális Földprogram keretében 250 millió forintra pályázhatnak azok az intézmények, amelyek olyan településeken működnek, ahol jelentős az álláskereső aránya. A program a hátrányos helyzetű falvak lakóinak megélhetését biztosítja azzal, hogy munkalehetőséget teremt, továbbá az elkészült ételeket a rászorulóknak, szociális intézményeknek is eljuttatják. A projekt révén körülbelül 150 szervezet juthat támogatáshoz, és ezer mélyszegénységben élő kaphat munkát. A pályázatokat május 29-én éjfélig lehet benyújtani.

A pályázati összeg a nagy érdeklődésre való tekintettel az előző évi 170 millió forintról 250 millió forintra emelkedett. A korábbi jó gyakorlatokat megvalósítók javaslatára a pályázat a tavalyihoz képest három hónappal korábban jelent meg, így megvalósul a programok folytonossága. A júniusban véget érő, jelenleg is futó programok tehát zökkenőmentesen folytatódhatnak. A most kiírt pályázat a szociális boltok kialakítását, a helyben megtermelt javak értékesítését részesíti előnyben.

A programnak ezúttal három összetevője van: a Közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó szociális földprogram alprojektkben („A” komponens) 120 millió forint, az Eszközbeszerzési- és fejlesztési alprojektkben („B” komponens) 70 millió, a Kertkultúra és kisállattartási alprojektkben („C komponens”) 60 millió forint a pályázat keretösszege. Újdonság, hogy a pályázók eszköztámogatást igényelhetnek, amely a piacra jutásukat segíti. Az intézkedés ezen elemei így olyan szociális gazdasági háttérrel adnak, amelyek elősegítik a program fenntarthatóságát.

A pályázaton részt vehetnek települési önkormányzatok és azok társulásai, települési roma nemzetiségi önkormány-

zatok, önkormányzati részesedéssel működő, közfeladatot ellátó nonprofit gazdasági társaságok, önkormányzatok által alapított közhasznú vagy kiemelkedően közhasznú minősítéssel rendelkező egyesületek, alapítványok, egyházak, szociális szervezetek.

További részletek a pályázatról a www.emet.gov.hu oldalon találhatók.

A tavalyi nyertes pályázók vállalták, hogy 2013 júniusáig mintegy 259 hektár területet megművelnek, 213 ezer palántát elültetnek, közel 110 ezer vetőmag csomagot használnak fel, míg a családok közel 17 ezer háztáji kisállatot kapnak.

A Szociális Földprogram az elmúlt fél évben 101 település 2657 családjának nyújtott segítséget. A Szociális Földprogram szorosan kapcsolódik a mezőgazdasági közmunka projektekhez. A két intézkedés tehát kiegészíti egymást, a résztvevők tapasztalata pedig az, hogy ott sikeresek a Start munkák, ahol eredményes volt a földprogram. A közfoglalkoztatás keretében megtermelt javakat vagy a közétkeztetésben használják fel, vagy szociális alapon természetbeni juttatásként oszthatják el.

A program résztvevői a termelés mellett már a házi fel dolgozás és kézműves termékek készítése irányába is elmozdultak. Mindez jól mutatja azt, hogy a fenntarthatósági szemlélet a helyi adottságokra építő innovációval párosulva, a földprogram ürügyén a települések teljes közösségének nyújthat a jövőben egyre bővülő lehetőségeket.

2013. május 12.

Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság

Az integráció útján

A szegedi deszegregációs program

Szegregáció, deszegregáció és integráció

Hazánk iskolarendszerének egyik alapvető jellegzetessége, a jó és a kevésbé jó képességűnek tartott tanulók külön iskolába, illetve osztályba való beosztása. Ennek alapjául azt az érvet hozzák fel, hogy a tanulók számára hasonló, vagy közel egyforma képességeik révén sokkal megfelelőbb oktatást biztosíthatnak, valamint a tanáraik munkája is jelentősen könnyebbé válik. A nemzetközi összehasonlító vizsgálatok szerint főként Magyarországon jellemző, hogy a tanulói közösségek – iskolák és osztályok – sok esetben nem a gyermekek képességei, hanem a családi háttér és társadalmi pozíció alapján jönnek létre. Ezt nevezik iskolai szelekciónak, a szegregáció pedig ennek a szélsőséges, extrém megjelenési formája. A szegregáció azonban nem csupán azt jelenti, hogy a tanulók bizonyos körét külön oktatják, hanem azt is, hogy ennek következtében az oktatási feltételek és szolgáltatások minősége is igencsak eltérő eltérővé válik, sok esetben romlik.

Az integrációs törekvések alapvető célja, hogy az iskolák, valamint az osztályok összetételében a hátrányos helyzetű, nehéz családi körülmények között élő gyermekek száma ne legyen aránytalanul nagy az osztálylétszámhoz viszonyítva.

A tanulási problémákat a hátrányos helyzetű gyermekeknek, nem kizárólag a családok kedvezőtlen helyzete okozza, hanem az ezzel együtt járó tanulási problémák és szociális hiányosságok, melyek akadályokat teremthetnek és nehézségeket okozhatnak a tanulás során. A szegregáció akkor jelenik meg egy tanulóközösségben, ha a hátrányos helyzetű tanulók aránya 25% felé emelkedik. A tanulmányok szerint ez már az oktatási szolgáltatások alacsonyabb szintre való csökkenését eredményezheti.

Az integrált oktatás tanulóira gyakorolt hatásáról Magyarországon eddig egyetlen vizsgált született, amely kifejezetten ennek – az integráció hatásának – megismerését tűzte ki célul. A vizsgálatban harminc olyan iskola szerepelt,

Fotó: LD

melyekben az IPR-t¹ vagyis Integrált Pedagógiai Rendszert alkalmazták. Ezekben az intézményekben alapvető elvárás volt, az hogy a p á r h u z a m o s osztályokban a hátrányos hely-

zetű tanulók arányának megoszlása egyenletes legyen az együttnevelkedés érdekében. Emellett kiemelkedően fontos volt ezekben az intézményekben az innovatív pedagógiai és oktatásszervezési elemek bevezetése. A vizsgálat során e harminc iskola tanulóinak fejlődése került összehasonlításra a településméret, az iskolaméret, a tanulók családi háttere és a kompetenciamérés során elért teszteredmények alapján hasonló iskolák tanulóinak előrehaladásával. A vizsgálat során második és hatodik osztályos tanulók kognitív, illetve nem kognitív jellemzőinek fejlődését figyelték meg két tanéven keresztül. A legfontosabb eredmény az integrációs vizsgálat szempontjából az, hogy az, hogy az IPR szerinti oktatás a legtöbb mért területen mind a hátrányos, mind a nem hátrányos, mind a roma, mind pedig a nem roma diákok fejlődésében egyaránt javulást eredményezett. **Az integrált oktatási forma eredménye az volt, hogy a vizsgálat során szinte nem is találtak olyan területet, amelyre negatív hatással lett volna a program.**

Alapvetően elmondhatjuk, hogy jelenlegi iskolarendszerünk szelektív működése, amellett, hogy egyáltalán nem kedvez a hátrányos helyzetű tanulóknak, a jó tanulókból sem hozza ki a maximumot. A miértekre adott választ nem csupán a pedagógiai módszertanban kell keresnünk, hanem a tanulók motiváltságában is. Azokban az osztályközösségekben, melyekben a tanulók összetétele heterogén (összetettebb) képet mutat, a pedagógusok részéről erősebb a késztetés az innovatív pedagógiai módszerek alkalmazására, valamint arra, hogy igazodjanak a tanulók egyedi szükségleteihez.

A szegedi deszegregációs program

A deszegregációs stratégiák egyik alaptípusa a Szegeden végrehajtott program, melynek során egyetlen szegregált iskola bezárását követően a tanulókat több befogadó iskolába irányították át. A szegedi példa kiemelkedőnek és tipikusnak mondható, hiszen a mára már bezárt oktatási intézményben megfigyelhető volt az elkülönítéssel kapcsolatos szakirodalomban fellelhető valamennyi negatív hatás nagy része. **A diákok zöme tanulási nehézségekkel küzdött, az önálló tanulás módszereit pedig nem sajátították el.** Fegyelmezetlenül viselkedtek a tanítási órákon, motiválatlanság, illetve inaktivitás volt jellemző rájuk a tanulmányaikkal kapcsolatban. Az órákról gyakorta hiányoztak, melyek igazolatlansága miatti szankciók is elmaradtak az évek folyamán, így a diákok ezt ki is használták. A tanulók felé az iskolai követelményeket leredukálták, ezáltal a diákok továbbtanulási esélyei is csökkentek. Azonban nem csak a gyerekekre, hanem a pedagógusaik nagy részére is negatív hatással volt a szegregált oktatás. Sokukon a szakmai kiégés jelei mutatkoztak, beletörődtek a sikertelenségbe.

¹ A program olyan nevelési módszerek kialakítására törekszik, melynek alapjául az egyéni különbségeket és szükségleteket helyezi. Minden diák számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő optimális fejlesztést kívánják ezáltal biztosítani, figyelembe véve az előzetes tudást. Nem azonosítható a program a felzárkóztatással, valamint a tehetségneveléssel sem.

Az intézmény, melyet a deszegregációs program érintett, a szegedi Móra Ferenc Általános Iskola volt, mely intézményben az évek alatt rohamosan nőtt a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma.

Az intézményben a gyermekek mintegy 80%-a roma származású volt. E szegregált oktatási intézmény felvetette azt a problémát, hogy az itt tanuló gyermekeknek csökkenhetett az esélyegyenlőséghez, valamint az egyenlő bánásmódhoz való joguk.

Mivel az extrém mértékű szegregáció több hatályos jogszabályt is megsértett, az Országos Oktatási Integrációs Hálózat, valamint a szegedi Cigány Kisebbségi Önkormányzat kezdeményezésére 2007-ben az intézmény többlépcsős folyamatú bezárása mellett döntöttek.

Döntés született, hogy a 2007/2008-as tanévben nem indulhat első osztály, illetve rendelkeztek a tanárok újrafoglalkoztatásáról is.

Az iskolabezárással kapcsolatos, illetve az azzal teljesen együtt járó konfliktusokat többsikű tájékoztatással és kommunikációval oldották fel. Bemutatták a szegregált (elkülönített) oktatási forma hátrányait, valamint a deszegregáció melletti érveket. Fontosnak tartották, hogy konkrét információkat nyújtsanak az érdeklődők számára, ezzel is gátolva a rémhírek terjedését. Tájékoztatták a szülőket a befogadó iskolákról, a gyermekek iskoláztatásának jövőbeli körülményeiről, a tanulók számára ingyenesen biztosított bérletről, illetve a diákokat támogató Hallgatói Mentorprogramról is.

A program sikerességének érdekében olyan dolgokra is figyelmet fordítottak, mint például a testvérek, vagy barátok közös elhelyezése, a szülők és diákok egyéni kérései, illetve a tanult nyelvek egyezése is.

A megszüntetett Móra Ferenc Általános Iskola diákjait 11 szegedi általános iskolába irányították át, figyelembe véve az iskola minél könnyebb elérhetőségét a diákok számára. A deszegregációs intézkedés alapvető volt az is, hogy minél több iskolát kapcsoljanak be a programba.

A deszegregációs program révén az oktatási szakapparátus kiemelten ügyelt arra, hogy a hátrányos helyzetű tanulók oktatása a jogszabályi kötelezettségeknek is eleget tegyen. Emellett kiemelkedő fontosságúnak tekinthetjük azt is, hogy e program révén Szeged számos iskolája vezette be az Integrációs Pedagógiai Programot (IPR). A deszegregációs program egy hosszú távú cél érdekében szüntette meg a megyeszékhely szegregált iskoláját, azonban a bezárt általános iskola diákjait, és a befogadó intézmények tanárait nehéz helyzet elé állította mindez.

Hallgatói Mentorprogram

Az iskolaváltás szinte minden gyermeknél többletterhet jelent, azonban tanulónként eltérő mértékben jelentkezik, mint probléma. A megszüntetett iskola tanulóinak helyzete különösen nehéz volt, hiszen az új iskola eltérő normái, valamint egy új közösségbe való beilleszkedés mellett a magasabb tanulmányi követelményekhez is alkalmazkodniuk kellett.

A fellépő problémák enyhítése érdekében a Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Intézete a Dél-Alföldi Regionális Társadalomtudományi Kutatási Egyesülettel, valamint a roma szülőkből álló Lakhatás Iskolázottság Foglalkoztatottság Közhasznú Egyesülettel együtt egy pedagógusjelöltekből álló mentorhálózatot hozott létre a Roma Education Fund támogatásával.

A mentorálás napjainkban hazánkban még a ritkán alkalmazott módszerek közé sorolható, azonban egyre inkább terjedő megoldássá válik. **A nemzetközi kutatások, valamint az eddigi hazai tapasztalatok is egyaránt azt igazolják, hogy a hátrányos helyzetű tanulók esetében pozitív hatást gyakorol a tanulók tanulmányi eredményeire, motivációjukra, valamint akár a társas kapcsolataikra is.**

A megszervezett Hallgatói Mentorprogramban a Szegedi Tudományegyetem 35 hallgatója vett részt, ők támogatták a megszüntetett általános iskola tanulónak beilleszkedését, a befogadó iskolák fejlesztő pedagógusaival és mentortanáraival karöltve. A program célja volt, hogy a mentorhallgatók hetente mintegy 6–8 órát töltve a gyerekekkel elősegíthessék a tanulmányi, illetve a szociális integrációjukat. A mentorhallgatók feladatai sokrétűek voltak. Rendszeresen találkoztak a felzárkóztatás érdekében mentoráltjaikkal, nyomon követték, hogyan alakul helyzetük az új iskolában. Szükség esetén korrepetálták a gyerekeket, valamint kapcsolatot tartottak a diákok szüleivel is. Ezen felül pedig közös programokat szerveztek a befogadó iskola diákjaival együtt.

A mentorhallgatók beszámolóai alapján a gyerekekkel való a kapcsolat kialakítása nem okozott nehézséget, hiszen reakcióik szinte minden esetben pozitívak voltak, kifejezetten várták a mentorhallgatókkal közös tevékenységeket. A tanulók csak egy minimális százaléka utasította el teljes egészében a segítők munkáját.

A mentorálás eredményeit nehéz megadni, kedvező szerepe elsősorban a hiányzások, antiszociális viselkedésformák, valamint az iskolai lemorzsolódás megelőzésében és csökkenésében mutatható ki. Emellett a program eredményei alapján bizonyítható, hogy a mentorprogram a gyerekek iskolához, illetve magához a tanuláshoz kapcsolódó hozzáállását, valamint a tanulási motivációt is pozitív irányba terelte. Eredményként kimutatható az is, hogy a tanulóknál a kortársakkal, illetve a szülőkkel is javult a kapcsolat.

Fontos megjegyeznünk, hogy a deszegregációs projektet segítő mentorprogram eredményei több területen fejtették ki hatásukat. Olyan területeken, melyek hosszabb távon, közvetve befolyásolják a gyerekek tanulmányainak eredményességét és sikerét. A deszegregációs programban elért sikereket és kudarcokat azonban nem lehet csak és kizárólag a mentorálásnak betudni. Nagy szerepe van benne a tanároknak, az új iskolai közegnek, valamint magának a deszegregációs folyamatnak is, melynek révén megszűnt a gyermekek elkülönített alacsonyabb színvonalú oktatása, így nagyobb esélyekkel tekinthettek a jövőbe. Az utóbbi években a kormány is kiemelt feladatnak tekintti a szegregáció csökkentését, melynek lépései egyértelműen megmutatkoznak a hazai oktatáspolitikában. E deszegregációs intézkedés során természetesen felmerültek problémák, melyeket azonban nem írhatunk egyértelműen az integrációs program számlájára. A kialakult konfliktusok pedig, melyekkel a szakemberek a program során találkoztak, hozzájárulhatnak a megfelelő megoldások megkereséséhez és alkalmazásához.

**A Hallgatói
Mentorprogram**
felvételt hirdet
egyetemi
hallgatók számára

Ha szívesen segítenél
hátrányos helyzetű tanulóknak
jelentkezz a
kelemen.v.valeria@gmail.com címen
2013. június 14-ig!

Ha szeretnél többet megtudni a
programról, akkor tájékozódj a
[facebook.com/MotivacioHallgatoiMentorprogram](https://www.facebook.com/MotivacioHallgatoiMentorprogram)
oldalon vagy gyere el a
2013. június 7-én 9 órakor
kezdődő konferenciánkra!
Helyszín: SZTE JGYPK
Felnőttképzési Intézet, Szilléri sgt. 12.
Regisztráció:
educoop.konferencia@gmail.com címen.

*Koncert és Szabad Bál a
Romengo és Parno Graszt
zenekarokkal*

2013

június 15.

19:30-tól

Debrecen Hatvan utca 32.

Mindenkit szeretettel várunk!

n/a

HÉT
MÉR
FOL
DES
KULTURÁLIS
EGYESÜLET

VI. ATHE SAM

„itt vagyunk”

Roma Összművészeti

Fesztivál

Kiállítások, táncházak,
filmek, koncertek

**Oláh Vince & Earth
Wheel Sky Band** (SRB)

**Kokavakere
Lavutara** (SK)

Romano Drom Idén 15 éves!

Terne Chave (CZ)

Karaván Família

Khamoro & Kék láng

**Szakcsi Lakatos
Béla trio**

és még sokan mások...

A fesztivál ideje alatt a
„Cigány Rezek
Ragyogása” – Gábor Lajos
kiállítása látható.

~~~~~
Julcsi Jósdája várja a
fesztivállátogatókat.

2013 & JÚNIUS 04-09.

A fesztivál minden programja ingyenes!

támogatók:

www.godorklub.hu

www.athesam.hu

info@godorklub.hu • (23) 281 3858
www.facebook.com/godorklub

Budapest • Király u. 8-10.

VI. ATHE SAM

„itt vagyunk”

04 Kedd

19:00 A VI. Athe Sam
Roma Összművészeti Fesztivált
megnyitja:

Víg Mihály, a

Gödör Klubért Kulturális Egyesület
Elnöke, Szentandrassy István
Kossuth-díjas festőművész

20:00 Roma tehetségek bemutatkozása.

Romano Glaszo

22:00 Athe Sam Zenekar

05 Szerda

18:00 Jónás Tamás könyvbemutatója

Házigazda: Bárdos Deák Ági

20:00 Kalocsai Hagyományörző Csoport

21:00 Hétpróbások – roma közéleti talkshow

21:45 Szakcsi Lakatos Béla Trió

06 Csütörtök

17:00 Ezt is el – Erdős Virág

könyvbemutatója, közreműködik:

Bárdos Deák Ágnes, Beck Zoltán,

Kollár-Klemencz László, Paizs Miklós

és a Romano Drom zenészei

19:00 Kertmozi: Tony Gatlif: Liberté

20:00 Le Rom

21:00 Kokavakere Lavutara

22:30 Dj Baxtalo

07 Péntek

19:00 Táncház, táncitanítás

Balogh Zsolt táncanárral

19:00 Kertmozi: Szabó Szonja:

Ammen

20:00 Kék Láng

21:00 Khamoro

23:00 Terne Chave (CZ)

00:30 Dj Kokalo

Roma Összművészeti

Fesztivál

08 Szombat

19:00 Táncház,

táncitanítás

Farkas Zsolt

táncanárral

19:00 Kertmozi: Kovács

Kristóf: Besence Open

– premier vetítés

20:00 Karaván Família

21:00 Romano Drom

23:00 Oláh Vince & Earth

Wheel Sky Band (SRB)

00:30 Dj viki

09 Vasárnap

17:00 Parvati odisszi – Indiai

táncbemutató

19:00 Athe S(L)am Poetry

Salid, Simon Marci,

Indi, Kettős Tamás,

Hugee Mavrák Katalin,

Színész Bob

(Horváth Kristóf),

Müller Péter

21:00 Bardo koncert

vendégzenészekkel

22:30 Dj Kokalo, Dj Viki

=====

A fesztivál ideje alatt a „Cigány Rezek Ragyogása” –
Gábor Lajos kiállítása látható.

Julcsi Jósdaája várja a fesztivállátogatókat.

2013 JÚNIUS 04-09.

A fesztivál minden programja ingyenes!

támogatók:

nca

Drda

www.godorklub.hu

www.athesam.hu

info@godorklub.hu • (20) 291 2048
www.facebook.com/godorklub

Budapest • Király u. 8-10.

A könyvek szeretete

Amikor olvasunk egy könyvet, újra láthatjuk a szülőfalunkat körülölelő tájakat, ismeretlen emberek bőrébe bújhatunk, izgulhatunk a hősért, mi is megívhatunk az el-lenséggel.

Őn is szeret olvasni? Az alábbi könyvek számos témát érintenek. Kultúrák találko-zása ez, legyen szó zenéről, hagyományról, meséről...

Markó Miklós:

Czigányzenészek albuma

„E mű szerzője a magyar nemzet legdrágább kincsét, a muzsikát és annak művelőit, a czigányzenészeket kívánja ebben a könyvben megismertetni. Első sorban azokat a zenekarvezetőket mutatja be, kik művészi szárnyakra kelve, a külföldön dicsőséget szereztek a magyar gé-

replés jutott. Az Album megírásá-ra akkor határoz-tam el magamat, midőn jóakarom, Nagy Miklós, a „Vasárnapi Új-ság” szerkesztője, most január ha-vában általam megíratta és kiad-ta a fővárosi jele-sebb czigány-zenészek életraj-zát. Ugyanez al-kalomból, pár hét-tel később, a vi-déki primásokat szólítottam fel, de mert késedelmük mi-att a jövő farsangra maradtak volna, arcmásukat közlés nélkül visszaadni nem akartam, elhatároztam magamat a rendkívül fáradtságos munkára, a mit azért nem tartottam hiábavalónak, mert minél hosszabb ideig húzódott az ügy, annál több régi magyar zenész emlékét kutattam ki, amely emlékek különben visszahozhatatlanul sírba szál-lottak volna azokkal, a kik az adatokat nekem szolgáltát-ni szívesek voltak (Az itt fölelevenített czigányzenészek

igen gyengéknek látszanak ugyan hatalmas ellensé-geikkel szemben, de mi erőseknek tartjuk őket, mert egy nemzet áll mögöttük. Érde-meik csekélyek ugyan általános zenészeti szem-pontból ítélve, de nekünk becsesek azért, mert a mi-eink, s többel nem dicsekedhetünk. Ha pedig kicsiny-sége miatt nem becsüljük meg azt,

niusznak. Szükségesnek mutatkozott oly komoly irányú munka, mely megóvjá feledéstől a magyar zene azon je-leseit, kiknek a magyar zene fejlesztésében előkelő sze-

Garai Ferencz zenekarvezető

amink van, nagyobbakra ne tartsunk számat.). Ismételjük tehát, hogy az álláspont, melyről az itt tárgyalt cigányzenészek érdemeit megítéltük, igen relatív; tisztán magyar nemzeti érdek az, melyek e sorokban méltatásra találtak. A szó szoros értelmében vett nagy zenészeket itt senki ne keressen, se azt ne képzelje, hogy ezek a magyar zenészet utolérhetetlen mesterei voltak. A maguk idejéhez és viszonyaihoz képest megtették kötelességüket, egy emberéletre nagyon nagy művek befejezését későbbi követőikre, s szerencsésebben megáldott tehetségekre hagyván. Csak kezdők ők, kik folytatókat várnak; a tetőzők dicsőségét semmiképp sem követelik maguknak.” (Részlet az előszóból.)

(Budapest 1896.)

NEMZETISÉGEK KÉPEKBEN

„A nemzetiségek fotóalbuma egy csokorba gyűjti a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek kultúráját. Bemutatja mindazt a sokszínűséget, amely az ország kulturális értékeinek szerves része.

A hétköznapiakban számtalanszor elmegyünk a kulturális emlékek mellett, együtt élünk velük, s nem gondolkodunk azon, hogy milyen múlt és jelen kapcsolódik hozzájuk. Az albumban lehet, hogy rácsodálkozunk a fotókra, hogy ismerősek, hiszen közünk van hozzájuk. Tudatosíthatjuk, hogy az országhatáron belül hogyan épít-

kezik kulturális örökségünk, hogy a hétköznapiak és az ünnepnapok történései magukban hordozzák a közös történelmet és meghatározzák jövőnket is.”

„A fotóalbumban megjelenő képek természetes nem csupán a múltat elevenítik meg. Bepillantást engednek a jelenbe, a ma élők gondjaiba és örömeibe. A felvételek gyakran örökítik meg az ünnepet, ami láttatni engedi az értékek megőrzését, és ami nagyon fontos, az értékek átadását a felnövekvő nemzedék számára. Ez egyúttal a jövőt is tervezni engedi számunkra. A jövőt, amelyben együtt van jelen a sokszínű kultúra, amely együtt építkezik a többség és a kisebbség múltjából, közösen dolgozik és ünnepel a jelenben és a tartást adó értékekkel üzen a jövő számára.”

(Borbáth Erika főigazgató, Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus)

Kedves Olvasónk!

Bizonyára Ön is olvasott már olyan könyvet, amely maradandó élményt jelentett az Ön számára. Ha szeretné másoknak is ajánlani, szívesen várjuk levelét. Ossza meg gondolatait, érzéseit, azt, hogy milyen emlékek jutottak az eszébe a könyv olvasása közben. Írja le, miért ajánlja a könyvet másoknak is.

Várjuk levelét szerkesztőségünk címére!

Kovách Aladár:

Kezdetleges épületek Tolna vármegyében

Földházak

Sajnos, hogy a földházakról csak, mint voltakról szólhatok. Hogy voltak ilyenfélék, azt az őcsényi „földházak göröndje” nevet viselő határ-rész tanúsítja. Két évvel ez előtt a megye nyugati felén jártomban. Simontornyán egy ismerősöm nagy örömmel újságolta, hogy még van a határban néhány földház. Rögtön útnak indultunk, de bizony csak hült helyükre leltünk. Némediben hasonlóképp jártam. Előző években még Felsőnyéken emleget-

dolat érlelődött meg bennem, hogy ezek a letűnt földházak tulajdonképp aligha voltak mások, mint a teknővájó oláhok kunyhói, mert ezekre csakugyan ráillik a földház elnevezés.

A fentebbi okok készítették arra, hogy a teknővájó oláhok kunyhóinak szerkezetére terjesszem ki figyelmemet. Ezek a román faj- és nemzetiségbeli honfitársaink, bár művelt környezet közt vannak, mégis igen kezdetleges életet élnek. Többi fajrokonaitól, még a hazaiaktól is különböznek igen sok tekin-

ságot lát, öltözetük alig hasonlít fajrokonaikéhoz. Ezek a megkülönböztető jellemvonások arra utalnak, hogy bennük a románságtól már régidőben kiszakadt külön néptörzset lássunk, mely apróbb törzsekre szakadozva, bár folyton az erdőségekben élve, de hosszú évszázadokon át főképp a magyar pásztorokkal való érintkezés alatt állott, mesterségénél fogva pedig a falubeli magyarsággal és az uradalmak népeivel volt állandó összeköttetésben. Nem lehetetlen, hogy régebben sokan közülük a magyarságba be is olvadtak. Hogy egykor átadók voltak, azt teljes határozottsággal meg lehet állapítani hajviseletükről. [...]

Már ez az egy kétségbevonhatatlan néprajzi adat is, kapcsolatosan a fentebb elmondottakkal arra utal, hogy teknővájók figyelemre méltók, s tanulmányozásuk nem éppen háládatlan feladat lenne. Ugyanezen szempontokból fontos a kunyhók és azok berendezésének tanulmányozása is.

A kunyhó készítmódja a következő: A teknőkészítésre való fatörzsekről levagdalt vastagabb ágakból készítenek hét ágasfát, melynek egyik vége villa alakra ketté ágazik. A hét közül három hosszabb, körülbelül 2 méter, de ennél semmi esetre sem

hosszabb. A többi négy pedig rövidebb, körülbelül 1,5–1,7 méter hosszú. Ezeket leállítják a földbe, villás ágaikkal fölfelé, körületüket jól letömökdik. A leállítás a következő mód szerint történik.

Egyenes vonalban kijelölnek körülbelül három méter hosszát, ezt beosztják úgy, hogy az első ágasfától a második körülbelül egy méternyire esik, ez lesz a konyha szélessége; a másodiktól a harmadik, vagyis hátulsó körülbelül kétfélméternyire esik, ez lesz a lakóter hosszúsága. Ebben a vonalba a hosszabb ágasfákat ültetik a földbe, úgy hogy villás ágaik jobbra és balra oldalt állanak. Ezután a négy rövidebb ágasfát ültetik le, úgy, hogy kettő ezek közül elől, az első hosszú ágasfától jobbra és balra egy-egy méternyire esik; kettő pedig a hátsó hosszú ágasfától oldalt, ugyan szintén egy-egy méternyire, de valamivel, körülbelül 40–50 cm-rel előrefelé beljebb esik. [...] Ezeket a rövidebb ágasfákat azonban úgy ültetik be, hogy villájuk ágai, szemben nézve, nem jobbra és balra, hanem előre és hátra állanak, vagyis a kunyhó hosszirányában. Ezután a középső ágasfák villáin végig fektetik a középső tetőfát (az építészetben szelemen) s aztán a szélső ágasfák villáin át egyik végükkel a tetőfára fektetve összesen négy szarufát raknak fel, csak ezután rakják fel a többi szarufát tartó szélső két tetőfát a kunyhó hosszában és

ték a földházakat, s állításuk szerint a nemesi világban olyan elszegényedett bocsorok, kurta nemesek húzódtak meg bennük, akiknek a tulajdonról különös fogalmaik voltak, szereztek, de nem pénzen. Szóval, még eddig nem bírtam kinyomozni, hogy merre volna csak egy is, habár romjaiban fellelhető. Végre is az a gon-

detben. Nyelvük a legrégebbi román nyelvjárás, foglalkozásuk tisztán teknőkészítés, vallásuk római katolikus. Hajlamaik szelídek, csendesek, lopás, rablás, gyilkosságok nem fordulnak elő, a hatóságoknak soha semmiféle dolguk sincs velük. A maguk mesterségében igen szorgalmasak, kunyhóikba bárki bármikor beléphet, ott tiszta-

hátsó szintén kettőt, melyek a hátsó közép ágafát a két hátsó rövidebb ágafával köti össze. Mikor ez megvan, akkor rakják fel a szélső és középső tetőfát végeikkel érintő fadorongokat (a rendes tetőszerkezetben számiak), még pedig elég sűrűen egymás mellé, végül az egész tetőszerkezetet befedik mindenféle összeszedhető gizgazzal, falombbal, hogy a följük kerülő földet fönn-tartsák.

A kunyhó oldalát kétféleképp is készítik. Az egyik mód az, hogy megfelelő hosszú fatörzset fejszével deszkaszerű hasábokra hasogatnak, s ezeket a mindkét-felől lapos hasábokat állogatják oldalt egymasmellé, felső végüket a szélső tetőfákhoz támogatva. Vagy pedig a hasábok helyett a fatörzsekről levágott vastagabb és apróbb ágaiktól megfeszített faágakat állogatnak sűrűen egymás mellé. Hasonlóképp zárják el elől és belül is a közép ágafáktól jobbra eső részt.

Mikor már ezzel is készen vannak, következik a földhányás. Körülföldelik az egész kunyhóvázat, az aljától fogva a tetején keresztül át, sőt még elől a bejáratnál jobb felől is, még pedig elég vastag földréteggel. Az így beföldelt kunyhó távolról, különösen hátulról nézve úgy tűnik fel, mint egy, a sík földből hirtelen kinőtt magas, kerek dombhat, főképp midőn már az egész be is gyöpösödött.

A külsővel így elkészülvén, következik a kunyhó belseje – ez már az asszonyok dolga egészen – és semmi más ez, mint hogy a kunyhó belsejét polyvás sárral teljesen betapasztják, alul, fölül, oldalt, szóval mindenütt. A kunyhóba azonban egy kis fűtőkemencécske is kerül. Ezt a következőképp helyezik el. Amint lentebb említettem, a belső középágafától jobb kézre eső részt is felállogatott fahasábokkal

vagy ágakkal elzárják, s kívül-belül sárral betapasztják. Ez a belső fal, mely a konyhát a lakótértől elválasztja a nyitva hagyott balfelől rész, mindig a kunyhóval szemben állva, a bejárók a konyhába és a lakótérbe.

Az így elkészített belső falon, alul, közvetlen a talajnál, kissé ovális alakú félköríves nyílást hagynak, ez lesz a kis kemencze szája, fűtőlyuka kívül a konyhából. Azután vesszőből csonka kúp alakú 30–50 cm magas kosáralakot fonnak, még pedig úgy, hogy az alsó szélesebb felén, a szélét is beleértve, ugyanakkora és ugyanolyan alakú beöblözést, kivágást hagynak, mint amilyen a falaljában hagyott fűtőlyuk s ekkor ezt a kosáralakot belül, a lakótérben, keskenyedő felével fölfelé odahelyezik a földre a fűtőlyuk elé, úgy, hogy a kivágásnak és a fűtőlyuknak állása egymásnak körülbelül megfelelnek. Ezután a kis kemenczét sárral betapasztják, a kemencze nyílása és a fűtőlyuk közti hézagot is kisározzák. Vagyis a kettőt a széleiken körül összetapasztják, gyenge tűzzel befűtenek, s ekkor a felkent sár kiszárad, azután bekenik vastagabb sárréteggel, s befűtenek újra a belső vesszővázat kiégetik, de egyúttal tűzállóan kiég a belső sárréteg is.

Ez a parányi, csonka kúp alakú, felül alig 10–15 cm átmérőjű, alul legfeljebb 30 cm átmérőjű kis kemencze. Pompás meleget áraszt a leghidegebb télben is a 8–10 köbméter űrtartalmú kunyhóban. Sem a fűtőlyuknak, sem a kemenczének padkája nincs, mind a kettő közvetlen a talajon áll.

A mi már most a belső berendezést illeti, ezt hamarosan el lehet sorolni. Egy vagy két fekvőhely oldalt a kunyhó hosszában, meg egy kis tekenő a csecsemő részére, azután több semmi. A fekvőhely pedig úgy készül,

hogy négy czöveket vernek le a földre, kettőt az ajtó közelében, kettőt hátul, s ezeket kettőnként még fölül egy keresztléczczel, illetőleg fadarabbal, hevederrel összekötik.

Hasonlóképp a másik oldalon is. Ezekre a lábakra aztán széles deszkát fektetnek, melyet maguk készítenek; a fatörzsből fejszével kihasítják, vonyogóval mind két-felől lesimitják s kész a deszka.

Élelmiszereiket, fehér-ruhaneműiket vászonzsákban tartják. Ezeknek a kunyhóknak valamikor a legnagyobb valószínűséggel ablakja nem volt, bár most mindegyiknek van a kunyhó hátulján egy parányi üregdarab besározva, némelyiknek keretje is van, de kinyitni nem lehet, nem igen sok hasznát lehet venni világos nappal sem, éppen csak hogy világosság van belől. De nincs is szükség többre, mert a munkát az aszszonyok is vagy belül a konyha ajtónyílása előtt, vagy kívül a kunyhó előtt végzik. A kunyhó belsejét csak alvásra, heverésre, rossz időben menedékkül használják. Némely kunyhóban egy-két apró, keret nélküli, vagy vásárban vett apró rézkeretes szentkép van a hátsó falra lisztpempővel felragasztva vagy felakasztva. Az egyik kunyhóban még egy kis vakolás tükröt is láttam. Ezzel aztán a díszítésre nézve is készen vagyunk.

A konyha berendezése sem kevesebb, de nem is több. Egy famelencze, egy fazék, egy lábas, egy-két főzőkanál, azután több semmi; a famelenczébe gyúrnak a tészta is. A külső bejáratnak ajtaja nincs. A lakótér ajtónyílását vagy felakasztott vastag pokróczfelével zárják el, vagy pedig maguk faragta deszkából készítenek ajtót. Főzni a konyhában csak télen szoktak a kemenczelyuk előtt; nyáron kint a kunyhó

előtt, szabad tűzön. Ugyancsak a kunyhók közötti szabad térségen áll egy nagyobb sűtőkemence féle, mely ugyan magasságra nézve semmivel sem magasabb a kunyhóbelinél. Csupán csak alsó kerülete nagyobb, úgy, hogy egy kisebb kenyér befér.

Amint az elmondottakból kitűnik, [...] a faszervezetnek sem gúzs, sem faszegből való összekötő szerkezete nincs; az egész alkotmány a legkezdetlegesebb módon való egymásra rakás, melynél még a kötést a villaágak s maguk a felrakott fák súlyuknál fogva teljesítik. Ezek a kunyhók – a legcsekélyebb következtetés teljes kizárásával mondván – élénken emlékeztetnek az ázsiai északi népek és némely indián törzs téli kunyhóira. Ami pedig a berendezést illeti, ennél kevesebbet már csakugyan kívánni sem lehet. Szóval a kettő együtt, kunyhó és berendezés igen ősi képet tárnak elénk, és éppen ezért a magyar néprajz szempontjából is igen fontosak. [...]

Igen érdekes még a kunyhócsoportok elhelyezési módja is. A kunyhókat szabálytalan kör- vagy ellipszis alakú tér területén építik fel, úgy, hogy középen egy térség marad, a kunyhók bejárói pedig e térség közepe tájára nyílnak. A tér területének egy része nincs beépítve, itt van a nyílt, szabad bejárás. Ha a telep nagy, s így sok kunyhóval nagyobb teret foghatnak körül, akkor a tér közepére nyári dolgozóházat emelnek, melynek oldalai nyíltak; a téli dolgozó kunyhókkal egy sorban áll, ennek eleje szintén nyitott. A kisebb telepen a nyári dolgozóhely is a sorban áll, négyöt kunyhós telepnél dolgozóhelyiség sincsen.

*Tanulmányok a magyarországi
beás cigányokról
Budapest (1997)
17–20. p.*

Burkus király (2. rész)

Na, na, királyfi! Adj nekem három krajcárt, igyak egy deci pálinkát. Aztán én megmondom magának a jövőjöt.

– Itt egy maradék pénz, s menjen a dolgára!

– Nem kell nekem, csak három krajcár.

Ad neki három krajcárt, elmegy vele az öregasszony, megiszik rajta egy deci pálinkát, s jön is vissza.

– Na, hallgass ide, királyfiú! Bemész apához a szobába. Ott van egy heverőágy, lefekszel. Tíz percig teszed magad, hogy alszol. Tíz percig. S akkor hirtelen felszököl. S akkor édesapád azt kérdi tőled: „– Na, édes fiam, valamit álmodtál a bátyádról?” „– Nem édesapám, hanem azt álmodtam, hogy én akkor jutok oda, ha ideadja nekem a lovát, azt a ruhát s a koronáját, a kardját, amivel maga járt ott.” Akkor édesapád azt feleli majd: „Ó, édes fiam! Hát tudja az Isten, ott a hijuba, ha még van valami belőle.” Te csak kérjél szabadságot, hogy tudjad megkeresni. És erre ő azt mondja: „Eredj, keresd meg, ha megkapod!” Akkor lemész a nyárikonyhába, ahol sütik a kenyeret a sütőkemencébe. S amikor teszik be a kenyereket, te hirtelen egy téglát vegyél onnan ki. S akkor meglátod majd a kardot, az legyezi a ruhákat, hogy be ne lepje a por. Akkor felveszed, s ott lesz egy aranytrombita, azt a nyakadba akasztod, s kiössz. Állsz a gangba, s belefűjsz. Olyan köd ereszkedik, hogy még az ujjadat se láthatod. Olyan sötét lesz. Akkor a felhőkből ereszkedik egy olyan ló, hogy amikor meglátod, a szíved is megrezzen. S akkor majd a lovad fog beszélni veled.

– Jól van, öreganyám!

Be is menyen az apja szobájába. Lefekszik, s felébred. És kéri az en-

gedelmet, hogy megkeresse a ruhát meg a kardot. S úgy is tett mindent, ahogy az öregasszony tanácsolta. Kiment a gangra, beléfűjt, s olyan köd ereszkedett, hogy alig látta az ujját, olyan sötét volt. Meg is érkezett a ló. Tiszta gyémántos, a lábától egész fel a szügyéig. Fel akart szökni a hátára:

– Na, na, kedves gazdám, mit akarsz?

– Hát indulni akarok.

– Hát bolond vagy? El akarsz engem indítani éhen, szomjan, amerre jártam az édesapádat fiatalságomban? Állj meg! Hozzál nekem egy véka tisz-

tyád. Nézd meg, honnan törte a forgácsot, s honnét vitte haza.

Repültek tovább. Elértek az aranyhídhöz, ahonnan a kisebbik bátyja vitte a jelt. Mentek tovább. Amikor a gyémánthídhöz értek:

– Hallgass ide, ha te is elindultál volna más lóval, idáig értél volna, s te is vittél volna egy jelt.

– Azért akartam veled jönni, kedves lovam. Hát mit értem volna avval, hogy járjak hat hónapot a világba, s bátyámról ne is tudjam, hogy él-e vagy meghalt.

Mennek tovább. Na, most előttek egy olyan nagy tűz volt, hogy keresztül volt fogva az egész világ. Égett fel az égig.

Azt mondja a lovának:

– Hallgass ide, kedves lovam! Nekünk át kell menni a tűzön?

– Át biza! – azt mondja.

– Jaj, azt már nem! Én nem menyek! Nem tudom, miért, még a bátyáért se!

– Na, ne légy bolond! Nekünk át kell menni!

– Na, állj meg, hogy szálljak le a hátadról, s menj, ha akarsz. Én menyek vissza gyalog.

– Ne légy bolond, gazdám! Nem akarsz?

Na, áll meg, hogy szálljak le a hátadról, s menj, ha akarsz. Én menyek vissza gyalog.

– Ne légy bolond, gaz-

dám! Nem akarsz?

– Nem!

– Na, akkor fordítsál vissza engem! Visszafordítja a lovát.

– Hallgass ide, gazdám! Vedd ki a keszkenődet a zsebedből, s kösd be a szemedet, hogy annyit ne lássál, mint egy tű hegye. Mert különben mind a két szemed kiszökik, mert most már egy ugrásból otthon leszünk.

Bé is kötötte a fiú a szemét. Fölemeli a lábát a ló, s megfordul, keresztül a tűzön. Mikor leszáll:

ta búzát, hozzál nekem két veder bort! És ezt a fát meggyújtod mind, hogy annak a paraszát faljam fel. S akkor fogunk indulni.

Meg is tette a lónak a fiú, amit kért. Elment, hozott búzát, hozott bort. Meggyújtotta fát, csinált egy nagy parázst. A ló befalta egy falásig.

– Na, most ülj fel a hátamra. Hogy induljunk. Nézd meg, hány óra van!

– Hét óra nyolc perc.

– Na, nézd meg, egy perc alatt annyit jöttünk, mint a legnagyobb bá-

– Na, nyisd ki a szemedet! Mert otthon vagyunk.

Mikor visszanéz, a talpánál még égett a láng.

– Jaj, mi van itt?

– Ne búsulj, mert átjöttünk.

Mennek tovább, mendegélnek. Látnak egy Marost, de az olyan véres volt, tiszta egy vér volt az egész víz. Azt mondja a lovának:

– Mi ez? Milyen víz ez?

Ez biza olyan víz volt, hogy itt verekedett az öreg bátyja a katonasággal. Azt mondja akkor a ló:

– Hallgass ide, gazdám! Mindjárt odaérünk egy kis kunyhóhoz. Ott van egy ló kikötve egy kereszthez. És van még egy üres kereszt, oda köss engemet. Bémész abba a kunyhóba, reggel ott leszel, s aztán reggel majd meglátjuk.

Jól van. De nem mondta neki a lóva, hogy ott lakik az ő bátyja. Úgy is tett a fiú. Bément. Hát, mit lát ott a fiú? Az öreg bátyja le volt feküdvén az ágyra. Aludt. Akkor ő kizúzza a kardját, hogy vágja le az öreg nyakát. De egyszer csak azt gondolja: „Hopp, ezt nem szabad! Az nem vizét, aki elvágja egy alvó ember nyakát. Hanem úgyis majd felébred az öreg hóhér, s úgyis a kezében van. S majd beszélek én vele! Jó, hogy van üres ágy az én számomra is.”

Leteszi a kardját, felakasztja a szegre, ahol valamikor még függött. S már járt is a szegen. És befelé fordult a fiú. Alighogy befelé fordult a fiú, már fel is ébredt az öreg bátyja. Akkor odatekint az ágyra, s nézi: „Hej, nézz oda! Egy nagy tróger, egy nagy semmirevaló bejött ide, s be mert feküdni az én kedves testvéremnek az ágyába!”

Akkor veszi a kardját, s oda lép, hogy vágja el a nyakát. „Hopp, ez nem igazságos! Ő is elvághatta volna a nyakamat, ahogy aludtam. De nem baj! Felébred, s úgyis a kezében van. Úgyis porrá teszem őtet!”

A másik megfordul erre:

– Mit mondasz, vén hóhér?

– Nézz oda, taknyosára! Még velem áll szembe! Nem hiszed, hogy mindjárt összeváglok a karommal?

– Hát, te! Te, vén tróger! – ott szidják egymást.

– Hallgass ide, te taknyos! Kié vagy te?

– Úgy, na, vén hóhér! Egyszer kérdezd meg az embertől, hogy hová

való! Ne állj le addig vitatkozni! Én a Piros király fia vagyok. A legkisebbik.

– Tán nem az vagy, te! Nekem az az édes testvérem. Én vagyok a te öreg bátyád.

– Menjen el, tán nem maga az! Én azért jöttem, hogy keressem meg magát, s hírt vigyek magáról. Na, látja, öreg bátyám? S mik itt vitatkozunk! Úgy lehet, hogy én egy vágásból úgy odavágtam volna, hogy meg is hal.

– Meglátlak én fiam, holnap, hogy milyen vitéz leszel!

Na, ott mindjárt nekifogtak inni, mulatni. Kártyáztak, amíg elálmosodtak. Lefeküdtek. Most a királyfiú reggel felébred, kimenyen. Éppen úgy látta, ahogy volt. Beszalad.

– Hű, bátyám, mi van itt? Milyen csuda van itt?

– Na, látod, édes gyermekem? Én mindennap, minden reggel megve-rekedsz velek egyedül.

– Hogy maga menjen ki előttem verekedni? Olyan nincs! Hallgasson ide, bátyám! Nehogy ki merje tenni a lábát, hogy még magát is megöljem valahogy, a Jó Istenért!

– Nem megyek, fiam. De vigyázz magadra, mert van egy komándánt, csak egy kicsi, az mindig megmenekül. De azután te is menj, mert úgyse éred el. Hagyd békin, hogy menjen dolgára.

Felült a fiú a lovára. Egy óra alatt elvégezte a verekedést. Akkor szalad a kicsi. Ő utána, a lóval. Látja, hogy egyszer csak eltűnik a lyukon. Lemegy ő is, ereszkedett utána. Leért a föld fenekibe a kicsi komándánt. A fiú utána. Hát bément egy bestelen nagy csűrbe. Akkora csűr volt ez, hogy az Isten őrizzen! Lát ott egy vén boszorkánét, egy üres osztováta volt előtte. S egy ügyes vetélő a kezibe. Kérde tőle:

– Maga mit csinál ott?

– Hát né, itt játszok.

– Lássuk!

Elveti a vén boszorkáné a vetélőt, veti jobbra, ezer katona. Vet balra, kétezer katona. Felkapja az öregasszonyt a nyakától fogva, levágja a nyakát. Hát a lába közül kiesik a kicsi komándánt. Oda volt elbújva. Megfogja azt is, összedarabolja, s az osztováját is, meggyújtotta, s a porát a levegőbe eresztette. „Na, úgy, legalább tudom, hogy az öreg bátyám hazajön velem nyugodtan, most már nincs többet kivel vereked-jék.”

Hát az öreg annyit sírt a lyuk előtt, már bele volt fulladva a könnyébe bá-natába.

– Hát, maga kicsoda itt?

– Én vagyok, kedves öcsém, annyit sírtam, ha nem jössz hamarabb, bele is fulladok a könnyembe.

– Na, jöjjön ki onnét!

Kihúzta onnét, s elmentek, vissza a barakkhoz. Leülnek, ebédelnek, s neki fognak poharazni.

– Na, kedves bátyám, most már ülhet itt, amennyit akar, mert többet az életben nem fog jelentkezni senki.

– Ó, dehogynem, édes fiam! Nézd csak meg, reggel mennyien jönnek megint!

– Jól van, jól!

Megvacsorálnak, kártyáznak egy darabig, amíg el nem álmosodtak. Akkor lefeküsznek, elalusznak. Felébred az öreg, kimegy, látja, semmi sehol. „Nézz csak ide! Ez a testvérem ideküldte a rabló fiát, hogy ölje meg a katonaságot, hogy ne legyen kivel verekedjek!” Bement. Azt mondja neki a fiú:

– Ó, kedves bátyám, biza nem szégyelli magát, már nem fiatal maga, öreg, hogy magának még mindig a verekezés kell? Na, jöjjön haza a bátyja mellé, hogy csak üljen, s egyék, úgyis vénember! Hát magának más mi kell?

– Hát, már muszáj, hazamenjek.

– Na, édes bátyám! Még van olyan vitéz, mint én?

– Van biza, édes fiam, náladnál nagyobb vitéz!

– Kicsoda?

– A Burkus király, a huszonnégy fejű sárkány.

– Na, hallgasson ide, bátyám! Maga ügyesen hazamegy és megmondja édesapámnak, hogy én elindultam oda, s addig haza nem megyek, amíg ezt is be nem fejezem.

– Hallgass ide, fiam! Nem is ő a vitéz, hanem az ő lánya. Mert az ő lánya olyan, ha meglát ezer méterről is, kővé válassz. De ha egyszer felébreszt valakit, akkor más másodszor nincs ereje, hogy kővé változtasson.

– Nem bánom én – azt mondja –, ha kővé változtat is, de én menyek!

– folytatjuk –

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Rendészeti pályára irányító tábor roma származású fiatalok részére

A Belügyminisztérium pályára irányító tábort szervez azoknak a roma származású fiataloknak, akik érdeklődnek a rendvédelmi hivatás (rendőrség, katasztrófavédelem, büntetés-végrehajtás) iránt.

A tábor időtartama: 2013. július 21–26.

Helyszíne: Nagykovácsi, Adyligeti Rendészeti Szakközépiskola

A résztvevők áttekintést kapnak a rendvédelmi szervek munkájáról, a felvételi követelményekről. A tábor a résztvevők számára térítésmentes. A jelentkezés elfogadásáról értesítést küldünk, mellékelve a részletes programot.

Olyan fiatalok jelentkezését várjuk, akik:

- 2013. szeptemberében kezdik meg gimnáziumban vagy szakközépiskolában a 11. vagy a 12. tanulmányi évfolyamot, vagy

- érettségivel rendelkeznek, de még nem töltötték be a 21. életévüket

Beküldendő:

1. önéletrajz,
2. a 11. vagy 12. évfolyam év végi lezárt bizonyítvány másolata (az idén érettségiző esetén) vagy,
3. az érettségi bizonyítvány másolata, ha már érettségizett,
4. támogató nyilatkozat a helyi roma nemzetiségi önkormányzattól vagy roma civil szervezettől, ennek hiányában a település jegyzőjétől.

Jelentkezési határidő: 2013. június 30.

Cím: Belügyminisztérium Személyügyi Főosztály
Civilkapcsolati Osztálya
1903 Budapest, Pf. 314

További információ kérhető:
Dr. Véberné Rostás Krisztina romaügyi referenstől
Telefon: 06-1/441-11-57

CREATIVE ART DÍJ

Zongoristák számára

Időpont:
2013. szeptember 22. (vasárnap) 10–19 óra

Helyszín:
Régi Zeneakadémia, Nagyterem
(1064 Budapest, Vörösmarty u. 35.)

A Díj 2013-ban második alkalommal kerül átadásra.

A verseny menete:

Elődöntő:

Pár perces gondolkodás után 5–10 perces rögtönzött darab eljátszása a helyszínen húzott témára.

Összességében a fő elvárás: kerek, megformált, értékes, spontán „zenemű” jöjjön létre – műfaji korlátok nélkül. Magas szintű hangszeres előadásban. Zene legyen, mely a megadott témát bontja ki, mint minden más normális zene-mű esetében. A régi nagyok szellemében.

Döntő:

A 3 legjobb versenyző nyilvános koncerten méri össze tudását. Az egyik feladat egy a helyszínen megadott témára való rögtönzés, a másik pedig egy szabadon választott téma eljátszása.

Nevezés:

- Rövid szakmai önéletrajzzal
- Hangfelvétellel (CD, DVD)

A nevezéseket 2013. június 15-ig az alábbi címre kérjük eljuttatni:

Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Jazz Tanszék
Binder Károly tanszékvezető
1091 Budapest, Köztelek u. 8.

Korhatár: A versenyen kizárólag 14–30 év közötti magyar állampolgárok indulhatnak.

Zsűri: 3 tagú

Díj: 1000 Euro az első helyezettnek

„Alulírott VUKÁN György – 1984-ben, 25 évvel ezelőtt – arra az elhatározásra jutottam, hogy a zene eredeti egyensúlyviszonyainak helyreállítása érdekében díjat alapítok Creative Art Díj néven.

Célom az volt, hogy a díjjal felhívjam a figyelmet a kreativitás szükségességére, segítsen a rögtönzés fontos-

ságának becsületét, és inspirációt gyakoroljak felélesztésére, ahogy ez valamikor is alapja volt a zenei létnek. Sajnos főként a XX. században a zene kettészakadt zeneszerzőkre és előadókra, mely – kétségtelen előnyei ellenére – hihetetlen mértékben vissza és háttérbe szorította a kreatív embert, aki egy személyben szerző és előadó.

Mert a zenész elsősorban attól zenész, hogy a saját gondolatait játssza. Ez egy személyben kell megvalósuljon. Azt mondják, nehéz.

Nem könnyű, de ezért nagy dolog a művészet.”

PÁLYÁZAT

cigány származású fiatalok tanulmányai eredményes befejezésének elősegítésére és a rendőri pálya választásának ösztönzésére

AZ ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

A VAS MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG ÚTJÁN PÁLYÁZATOT HIRDET

a középfokú oktatási intézmények első, második, vagy harmadik évfolyamán tanuló, cigány származású fiatalok tanulmányai eredményes befejezésének elősegítésére és a rendőri pálya választásának ösztönzésére,

VALAMINT

a felsőoktatási intézmények nappali tagozatán jogi, igazgatási, gazdaságtudományi, műszaki, vagy informatikai képzési területen tanuló, cigány származású fiatalok tanulmányai eredményes befejezésének elősegítésére és a rendőri pálya választásának ösztönzésére Vas megyében, a 2013/2014. tanévre.

Pályázatot azok a cigány származású fiatalok nyújthatnak be:

- akik a középfokú oktatási intézmények nappali tagozatán első, második, vagy harmadik évfolyamán tanulnak, évismétlésre semmilyen tantárgyból nem kötelezettek és a pályázat benyújtásának évében elért, év végi tanulmányi átlageredményük legalább 3,00;
- valamint azok az alap-, mester-, vagy egységes, osztatlan képzésben résztvevő, cigány származású fiatalok, akik a tanulmányaikat felsőoktatási intézmények nappali tagozatán jogi, igazgatási, gazdaságtudományi, műszaki, vagy informatikai képzési területen már megkezdték;
- az első két félév ajánlott tantervében meghatározott kreditértékének megfelelő krediteket megszerezték,

az utolsó lezárt képzési időszakban pedig legalább 3,5-es tanulmányi átlagot értek el;

- tanulmányaikat a következő képzési időszakban továbbra is folytatják, ezt a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott módon bejelentették.

A pályázatokat a felsőoktatásban részt vevőknek 2013. július 20-ig,

a középfokú intézményben tanulóknak pedig 2013. július 31-ig kell beküldeni.

A felsőoktatásban részt vevők pályázatait az országos rendőrfőkapitány által kijelölt személyekből álló bizottság, míg a középfokú intézményben tanulók pályázatait a Vas Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője által kijelölt személyekből álló bizottság bírálja el. A támogatás odaítéléséről, a bizottság javaslata alapján a felsőoktatásban részt vevők tekintetében az országos rendőrfőkapitány, míg középfokú intézményben tanulók vonatkozásában a Vas Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője dönt.

A pályázatok elbírálásának határideje: 2013. augusztus 31.

A támogatást elnyert tanulókkal az Országos Rendőr-főkapitányság, illetve a Vas Megyei Rendőr-főkapitányság 2013. szeptember 15-ig köt támogatási szerződést.

A pályázattal kapcsolatosan felvilágosítás Török György r. alezredestől (06/94/521-186) kérhető, valamint a pályázat részletes leírása (a további pályázási feltételek, a támogatás formája, mértéke) a csatolt dokumentumban olvasható.

Esélyegyenlőség tábor 2013

Pályázat roma fiataloknak katonai táborban való részvételre

A Honvédelmi Minisztérium és az Országos Roma Önkormányzat 2013-ban ismét megrendezi az Esélyegyenlőségi Tábor, melyre pályázatot hirdet roma származású vagy hátrányos helyzetű, 17 és 25 év közötti középiskolás vagy középiskolát végzett fiúknak és lányoknak.

A pályázat részletei

Az esélyegyenlőségi tábor időpontja: **2013. július 1-jétől július 4-ig.** A táborban igazi speciális katonai programokban lehet részed: menetgyakorlat, lövészet, „alakítás” és sok egyéb más feladat vár, ha jelentkezel a táborba! Nem titkolt célunk, hogy megismertessük és megkedveltessük a tábor résztvevőivel a katonai élet szépségeit, továbbá megismertessük a hivatásos és szerződéses katonai pálya sajátosságait, lehetőségeit és előnyeit.

A tábor (programok, szállás, napi háromszori étkezés) a résztvevők számára térítésmentes, pusztán az útiköltségeket kell fizetned!

A pályázat benyújtása

Jelentkezni a pályázati adatlap kitöltésével lehet 2013. június 4-ig az alábbi címen:

Honvédelmi Minisztérium Társadalmi Kapcsolatok és Háborús Kegyeleti Főosztály Szabóné Szabó Andrea alezredes
1885 Budapest Pf.: 25.
(A borítékra írd rá: Esélyegyenlőségi Tábor)

További információ

Szabóné Szabó Andrea alezredes, Honvédelmi Minisztérium Társadalmi Kapcsolatok és Háborús Kegyeleti Főosztály, kiemelt főtitkár, esélyegyenlőségi referens
telefon: + 36 (1) 474-1111/21-771 mellék
e-mail: andrea.szabo@hm.gov.hu

Várnai Márton, Országos Roma Önkormányzat, elnökhelyettes
telefon: +36 30/248-3723
e-mail: varnaimarton@gmail.com

Pályázat

a kereszténység és a cigányság kapcsolatának témájában

„Egy az Úr, egy a hit, egy a kereszténység” (Ef 4,5)

A hit évében a Boldog Ceferino Alapítványhoz kötődő, Székely János püspök vezette Kájoni János Romapasztorációs Közösség országos pályázatot hirdet intézmények, magánemberek, plébániai és egyéb gyermek és felnőtt közösségek részére.

„A különböző népek, nyelvek, hagyományok olyanok, mint egy sokféle virággal telehintett rét. A Teremtő Isten gazdagsága ragyog minden emberen, és ugyanez a gazdagság van elrejtve a népek kultúrájában is. (...) A cigány népi hagyományokból, szokásokból köszöntőkből, mai roma költők verseiből megcsodálhatjuk azt, hogy mennyi evangéliumi érték rejtőzik a cigányság hagyományaiban. Ilyen evangéliumi értékek az Istenbe vetett mély hit, a hozzá való fohászkodás, az ünnepek méltó megtartása, a család- és gyermekszeretet, a házasság szent volta, a szegények segíté-

sének kötelessége, az elhunytak iránti tisztelet és az örök életbe vetett hit. Azt is szeretném megmutatni, hogy melyek azok a pontok, ahol a cigány hagyományvilágnak, a cigány szokásoknak tisztulásra, kiegészítésre van szüksége. Melyek azok a rossz beidegződések, szokások, amelyektől Krisztus meg akar szabadítani.” (Székely János – *Leszállt közénk a Szent Isten*)

A hit évében a Boldog Ceferino Alapítványhoz kötődő, Székely János püspök atya vezette Kájoni János Romapasztorációs Közösség országos pályázatot hirdet intézmények, magánemberek, plébániai és egyéb gyermek és felnőtt közösségek részére.

Olyan pályaműveket és produkciókat várnak, amelyek a cigány kultúra és a keresztény értékek közös pontjait mutatják meg, vagy feltárják a cigány emberek hitvilágát, vallá-

sos életüket. A téma feldolgozásának módját a pályázóra bízák, örömmel fogadják cigány költők, meseírók, írók által szerzett művek előadását, dramaturgiai feldolgozását, táncos produkciókat, bármely szabadon választott formában. Rajzokat, festményeket, szobrokat, fotókat is várnak a témában.

A pályaműveket 2013. szeptember 1-jéig lehet beküldeni az alábbi postacímre:

2500 Esztergom, Szent Adalbert Központ,
Szent István tér 10.

**A borítékra kérik ráírni:
Kereszténység–Cigányság pályázat**

A pályázat eredményhirdetése 2013. szeptember 29-én várható, az Esztergomban tartandó Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség cigány-nem cigány ifjúsági találkozón, ahol a pályázati témát feldolgozó előadások is bemutatásra kerülnek. Ezen a rendezvényen adják át az ez évi, kiemelkedő cigánypasztorációs tevékenységet elismerő Vályi István-díjat is.

A rendezvényre produkcióval szintén
2013. szeptember 1-jéig lehet regisztrálni, az alábbi elérhetőségeken:

boldog.ceferino.alapitvany@szentadalbert.hu

További információ:
Kissné Oláh Anita, telefon: + 36 20 663 3414
www.boldogceferinoalapitvany.hu

PÁLYÁZATI KIÍRÁS

**A roma kulturális események megvalósításának,
kulturális tartalmak és termékek elérhetővé tételének
támogatására**

(A pályázat kódja: ROM-RKT-13)

A pályázat célja

A kultúra olyan, a köznapi ember számára is érthető és élvezhető üzenetet hordoz bármely művészeti ág esetében, ami a másság, az egyediség, jelen esetben a nemzetiséghez tartozás elfogadását és megértését segíti elő. A roma kultúra értékeinek bemutatása hozzájárulhat a negatív megítélés csökkentéséhez, erősítheti a különböző kultúrából származó emberek kölcsönös elfogadását. Emellett a romák számára eszköze lehetne a kulturális örökségük megismerésére, a fiatal nemzedékeknek való továbbadására.

A pályázat közvetlen célja a roma kulturális események megvalósításán keresztül:

- a cigány nyelv ápolása és fejlesztése;
- a hagyományok megőrzése, átadása fiatalabb korosztályoknak;
- a roma kisebbség kulturális örökségeinek és múltjának megismerése (zene, képzőművészet, tánc, film-művészet, iparművészet, és mások);
- különböző kultúrából származó emberek kölcsönös elfogadásának elősegítése.

**A pályázat kategóriái, igénylésük alapfeltételei
és a támogatás mértéke**

A pályázat keretében az alábbi komponensek valamelyikére nyújtható be pályázat. Egy szervezet kizárólag egy komponensre nyújthat be pályázatot.

„A” komponens: A roma képzőművészet és irodalom támogatása:

Az „A” komponens a roma művészek műveinek bemutatására teremt alkalmat, mely magában foglalja az időszaki kiállításokat, irodalmi esteket, felolvasásokat, filmbemutatókat, színházi- és táncelőadásokat. A roma művészek művein túl olyan művek is bemutatásra kerülhetnek, melyek szerzője nem roma származású, de a mű témájában pozitív értelemben foglalkozik a cigánysággal. A szervezett eseményhez kapcsolódhatnak a tematikát követő gyermekprogramok, műhelyek.

Az „A” komponensre rendelkezésre álló keretösszeg
20 000 000 Ft, azaz húszmillió forint.

Az „A” komponensre legalább 250 000 Ft és legfeljebb 700 000 Ft vissza nem térítendő támogatás igényelhető, az alábbi részletezésben:

3 alkalom esetén maximum	250 000 Ft,
4–6 alkalom esetén maximum	400 000 Ft,
7–10 alkalom esetén maximum	700 000 Ft.

„B” komponens: Kulturális események támogatása:

A komponens célja a helyi szintű közösségfejlesztés és a roma kultúra bemutatása, megismertetése. Olyan kulturális események (fesztiválok, roma napok stb.) megvalósítására kerülhet sor, amelyek nagyobb közösségeket képesek megszólítani. Fontos szempont, hogy ezek ne zárt (csak a roma közösséget elérő), hanem nyitott (össztársadalmi célzású települési, kistérségi, megyei, regionális szintű) események legyenek. Ilyen események közösségépítő hatással

kell, hogy legyenek az adott területen. A szervezett eseményhez kapcsolódhatnak a tematikát követő gyermekprogramok, műhelyek.

A „B” komponensre rendelkezésre álló keretösszeg 30 000 000 Ft, azaz harmincmillió forint.

A komponens keretében pályázónként egy darab rendezvény megszervezésére vonatkozóan lehet pályázatot benyújtani. A támogatás összege települési szintű rendezvények esetén maximum 500 000 Ft, kistérségi szinten 600 000 Ft, megyei szinten pedig 700 000 Ft.

A rendelkezésre álló keretösszeg

A pályázatok támogatására rendelkezésre álló keretösszeg 50 000 000 Ft, azaz ötvenmillió forint a Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény XX. fejezet, 20. cím, 59. alcím, 4. jogcímcsoport „Roma kultúra támogatása” fejezeti kezelésű előirányzat (AHT azonosító száma: 331673) terhére.

Támogatási időszak

A pályázó által a pályázatban megjelölt 2013. augusztus 1. és 2014. június 30. közé eső időszak. A szakmai programoknak 2014. május 31.-ig kell lezajlaniuk.

Beadható pályázatok száma

Jelen pályázati felhívásra egy szervezet csak egy pályázatot nyújthat be. A „B” komponens tekintetében azonos területi szintről érkező pályázatok esetében a Támogató szintenként egy pályázó pályázatát támogatja, a 2. pontban részletezettek szerint.

A pályázók köre

- önálló jogi személyiséggel rendelkező támogatott civil szervezetek, melyek bírósági nyilvántartásba vétellel jöttek létre, és alapító okiratukban szerepel a kulturális és művészeti tevékenységek folytatása, közösségfejlesztés, vagy hagyomány és kultúra ápolása, vagy
- cigány/roma nemzetiségi önkormányzatok, vagy
- helyi, megyei önkormányzatok, illetve azok intézményei
- települési önkormányzatok jogi személyiséggel rendelkező társulása
- közművelődési, kulturális intézmények, a közművelődési feladatellátásra a helyi önkormányzattal a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL törvény szerint közművelődési megállapodást kötő szervezetek – beleértve a roma közösségi házakat –, vagy ezek fenntartói; vagy
- könyvtárak, illetve fenntartóik.

Abban az esetben, ha a pályázó maga nem roma nemzetiségi önkormányzat, a megvalósítás során köteles együtt-

működési megállapodást kötni roma nemzetiségi önkormányzattal, vagy helyi szinten legalább olyan roma kulturális szervezettel, melynek alapító/létesítő okiratában szerepel a kultúra és/vagy hagyományápolás. Ezen megállapodást mellékelnie kell a pályázati anyagához. Pályázatot a „B” komponens tekintetében konzorciumi formában is be lehet nyújtani.

A konzorcium célja, hogy lehetővé tegye egy komplex, önálló pályázó által nem, vagy nem megfelelő hatékonysággal megvalósítható programhoz szükséges összefogást.

A konzorcium vezetője az a szervezet, amely a konzorciumot a Támogatáskezelő irányában képviseli, és a pályázatot benyújtotta.

Minden konzorciumi tag részt vesz a pályázat alapvető céljának megvalósításában, de közvetlenül támogatásban a pályázó szervezet részesül.

A konzorciumi tagok a projekt keretén belül egymástól anyagot, árut, szolgáltatást, eszközt nem vásárolhatnak.

A konzorcium konzorciumi együttműködési megállapodással jön létre, erre vonatkozóan a konzorcium tagjai a konzorciumi együttműködési megállapodást csatolják.

Konzorcium tagja csak olyan szervezet lehet, amely a Pályázati Kiírásban meghatározott követelményeknek megfelel és támogatásban részesülhet.

A konzorciumi tagok száma minimum kettő, legfeljebb négy lehet.

A pályázatok benyújtásának módja és helye

A pályázatot elektronikus úton lehet benyújtani a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal által működtetett Elektronikus Pályázatkezelési és Együttműködési Rendszer (továbbiakban: EPER) szoftveren keresztül. Az internetes pályázati adatlapot a pályázati kiírásban és az útmutatóban közölteknek megfelelően hiánytalanul, a kérdésekre választ adva, és az ott megjelölt elektronikus mellékletek csatolásával kell benyújtani.

A pályázat benyújtását megelőzően minden pályázónak (amennyiben ez még nem történt meg)

a <http://www.emet.gov.hu> honlapon regisztrálnia kell magát az EPER-ben, melyhez rendelkeznie kell egy érvényes elektronikus levélcímmel (e-mail cím). A regisztráció menetével és a 2.000 Ft pályázati díjjal kapcsolatos információkat a pályázati útmutató 4.2 pontja tartalmazza.

A pályázatok benyújtásának határideje

**A pályázatok beadási határideje
2013. július 18. 24.00 óra.**

Határidőben benyújtottnak minősül az a pályázat, amely az EPER-ben véglegesítésre került.

OLVASSUNK MAGUNKRÓL!

Kedves Olvasóink!

Ezúton is szeretnénk megköszönni érdeklődésüket lapunk iránt. Örömmel tapasztaljuk, hogy olvasó körünk folyamatosan bővül, s lapunkat egyre többen olvassák honlapunkon (www.ldromalap.hu) keresztül is.

A nagy érdeklődésre való tekintettel új kezdeményezést indítunk **Olvassunk magunkról!** címmel.

- Szeretné megismertetni települése hagyományait másokkal is?
- Ismer szakmai és regionális összefogást, a szervezetek közötti együttműködés kialakítását szolgáló modellértékű programokat?
- Kulturális programon vett részt és jól érezte magát?
- Példaképként tekint valakire, aki életpályájával mások számára is minta lehet?

Fesztivál, falunap, képzési program, szakmai együttműködés?

Írjon róla, hogy mások is megtudják!

Várjuk olvasóink írásait a településükön, a megyéjükben, a régióban történő eseményekről!

Leveleiket, fényképeiket várjuk szerkesztőségünk címére:
5000 Szolnok, Aranka u. 3.

A Szerkesztőség

MEGRENDELŐ

Megrendelem az LD című roma lapot

..... példányban, az alábbi címre:

Megrendelő neve:

Címe:

Előfizetési díj
egy évre: 3600,- Ft,
fél évre: 1800,- Ft,
negyedévre: 900,- Ft

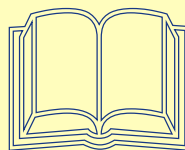
*A megrendelőlapot és az előfizetési díjat
a szerkesztőség címére kérjük eljuttatni:*

5000 Szolnok, Aranka u. 3.
Telefon:
(06) 56/420-110

*Előfizethető rózsaszínű
postai utalványon.*

TANULJ CIGÁNYULI! SITYU ROMANES!

Érdekel a cigány nyelvtanulás?

Középfokú nyelvizsgát szeretnél, de nem tudod, kihez fordulj?

Az EZRA Humánszolgáltató Kft-ben több mint 12 éve foglalkoznak lovári cigány-nyelvoktatással, illetve a nyelvtanításhoz szükséges segédanyagok: lovári nyelvkönyv, cigány-magyar/magyar-cigány szótár, lovári tesztkönyv, cigány nyelvű szövegértési (és labor anyagok) megírásával.

További információ:
<http://www.cigany-nyelvoktatas.hu/>

BOR, GASZTRONÓMIA ÉS JAZZ A LEGJAVÁBÓL

GERE ATTILA PINCÉSZETE BEMUTATJA

II. GERE JAZZ FESTIVÁL

2013 JÚNIUS 14-15. VILLÁNY, GERE BIRTOK

Budapest Bár és vendégei
Fábián Juli & Zoohacker
Dresch Mihály Quartett
Falusi Mariann & Óriks Péter
Szakcsi Lakatos Béla Quartett

jegymester.hu

JEGYEK
KAPHATÓK:
BOR.GERE.HU

